

Aŭstra kulturo, historio kaj politiko en kunteksto de aŭstria leĝo

Aŭstrio laŭleĝe

2026-08-02

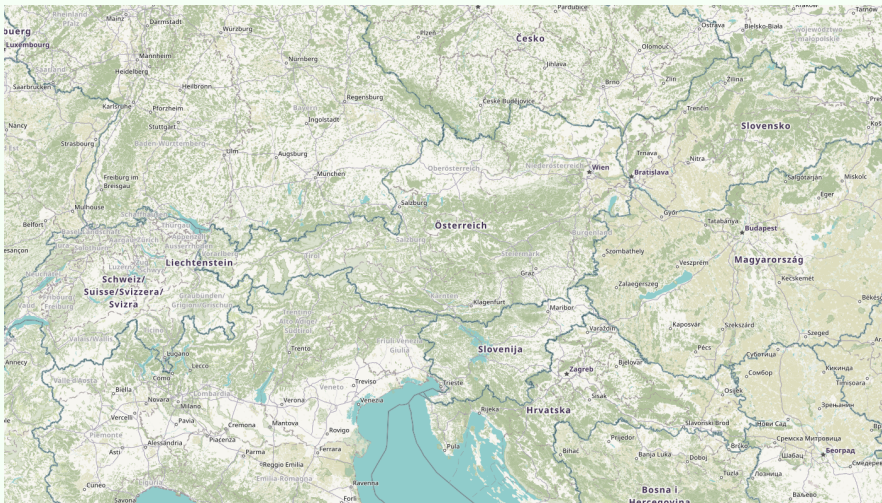
<https://lukas-prokop.at/talks/uk2026-legxo/>

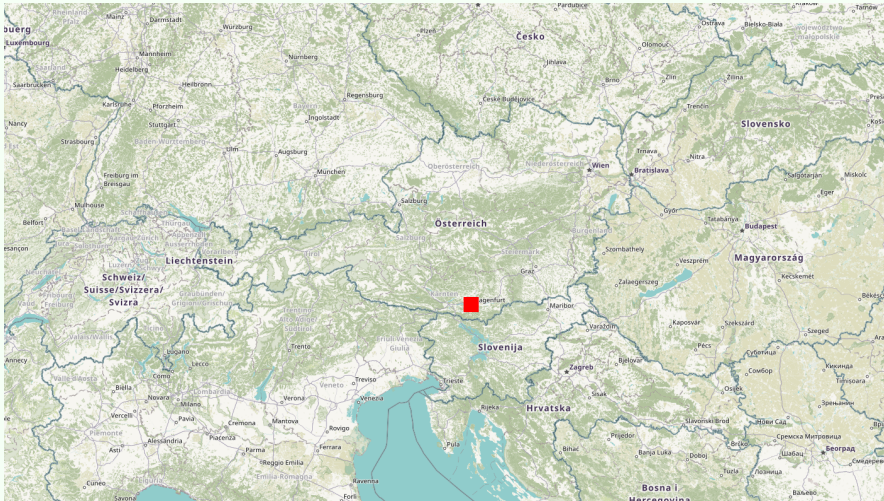
prezentata de Luko

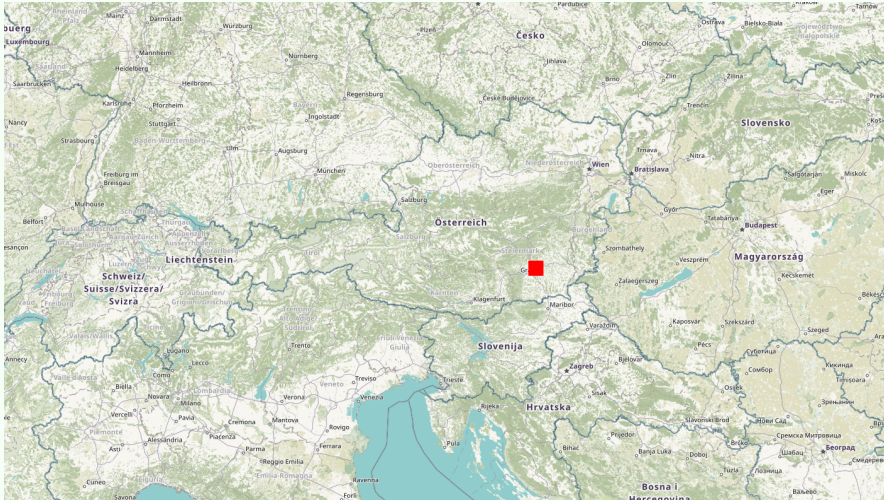
1 Pri mi

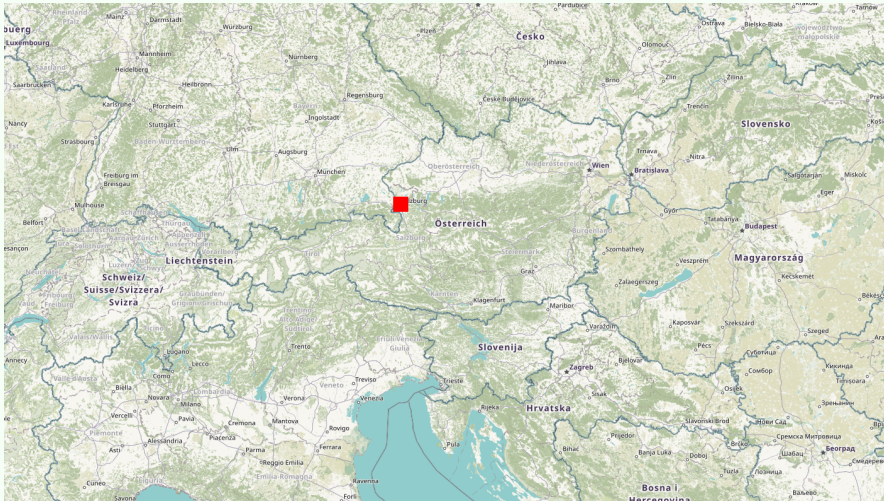
Lukas Prokop, kromnome Luko

- loĝis plejparte en Aŭstrio dumvive

Lukas Prokop, kromnome Luko

- loĝis plejparte en Aŭstrio dumvive
- venis el Salzburg
- LKK-ano kaj redaktoro de kuriero
kuriero@esperanto.at
- ŝatokupe:
 - lingvoj: de, en, eo, ja
 - Aikido
- profesie:
 - programisto (cifereca kompostado, kriptografio, retprogramado, ...)
 - mi **ne** estas juristo

Lukas Prokop, kromnome Luko

- loĝis plejparte en Aŭstrio dumvive
- venis el Salzburg
- LKK-ano kaj redaktoro de kuriero
kuriero@esperanto.at
- ŝatokupe:
 - lingvoj: de, en, eo, ja
 - Aikido
- profesie:
 - programisto (cifereca kompostado, kriptografio, retprogramado, ...)
 - mi **ne** estas juristo

- studis “softvara evolvo kaj entreprena administrado”
- trapasis ekzamenojn pri leĝaj aferoj:
civilaj rajtoj, entreprenaj rajtoj, kopirajtoj kaj datum-protekta regularo, ...

de. Juristendeutsch

eo. la germana de juristoj

en. German of the jurists

- studis “softvara evolvuoj kaj entreprena administrado”
- trapasis ekzamenojn pri leĝaj aferoj:
civilaj rajtoj, entreprenaj rajtoj, kopirajtoj kaj datum-protekta regularo, ...
- mi volas kompreni la regulojn kiuj mi devas obei

II. Personenrechte der Minderjährigen und sonstiger schutzberechtigter Personen

§ 21. (1) Minderjährige und Personen, die aus einem anderen Grund als dem ihrer Minderjährigkeit alle oder einzelne ihrer Angelegenheiten selbst gehörig zu besorgen nicht vermögen, stehen unter dem besonderen Schutz der Gesetze. Sie heißen schutzberechtigte Personen.

(2) Minderjährige sind Personen, die das achtzehnte Lebensjahr noch nicht vollendet haben; haben sie das vierzehnte Lebensjahr noch nicht vollendet, so sind sie unmündig.

§ 22. Selbst ungeborene Kinder haben von dem Zeitpunkte ihrer Empfängniß an, einen Anspruch auf den Schutz der Gesetze. In so weit es um ihre und nicht um die Rechte eines Dritten zu thun ist, werden sie als Geborne angesehen; ein todtgebornes Kind aber wird in Rücksicht auf die ihm für den Lebensfall vorbehaltenen Rechte so betrachtet, als wäre es nie empfangen worden.

§ 23. In zweifelhaftem Falle, ob ein Kind lebendig oder todt geboren worden sey, wird das Erstere vermuthet. Wer das Gegentheil behauptet, muß es beweisen.

III. Handlungs- und Entscheidungsfähigkeit

§ 24. (1) Handlungsfähigkeit ist die Fähigkeit einer Person, sich im jeweiligen rechtlichen Zusammenhang durch eigenes Handeln zu berechtigen und zu verpflichten. Soweit nichts anderes bestimmt ist, setzt sie Entscheidungsfähigkeit voraus; im jeweiligen Zusammenhang können noch weitere Erfordernisse vorgesehen sein.

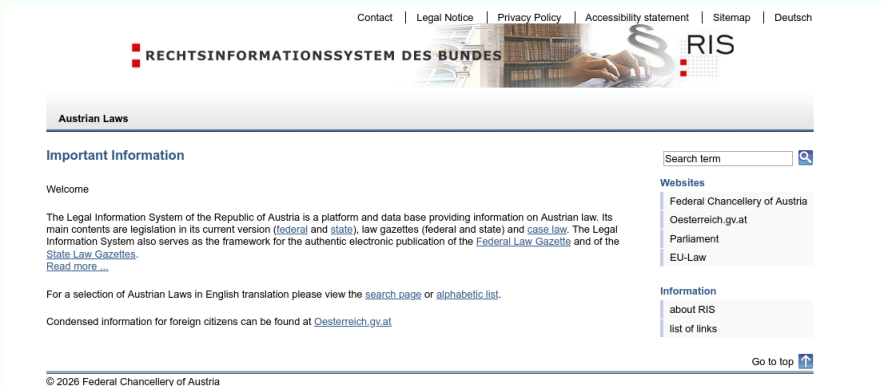
(2) Entscheidungsfähig ist, wer die Bedeutung und die Folgen seines Handelns im jeweiligen Zusammenhang verstehen, seinen Willen danach bestimmen und sich entsprechend verhalten kann. Dies wird im Zweifel bei Volljährigen vermutet.

IV. Aus dem Verhältnisse einer moralischen Person.

§ 26. Die Rechte der Mitglieder einer erlaubten Gesellschaft unter sich werden durch den Vertrag oder Zweck und die besondern für dieselben bestehenden Vorschriften bestimmt. Im Verhältnisse gegen Andere genießen erlaubte Gesellschaften in der Regel gleiche Rechte mit den einzelnen Personen. Unerlaubte Gesellschaften haben als solche keine Rechte, weder gegen die Mitglieder, noch gegen Andere, und sie sind unfähig, Rechte zu erwerben. Unerlaubte Gesellschaften sind aber diejenigen, welche durch die politischen Gesetze ins besondere verboten werden, oder offenbar der Sicherheit, öffentlichen Ordnung oder den guten Sitten widerstreiten.

§ 27. In wie fern Gemeinden in Rücksicht ihrer Rechte unter einer besonderen Vorsorge der öffentlichen Verwaltung stehen, ist in den politischen Gesetzen enthalten.

Figuro 1: Ĝenerala civitana leĝo, laŭ RIS

Contact | Legal Notice | Privacy Policy | Accessibility statement | Sitemap | Deutsch

RECHTSINFORMATIONSSYSTEM DES BUNDES RIS

Austrian Laws

Important Information

Welcome

The Legal Information System of the Republic of Austria is a platform and data base providing information on Austrian law. Its main contents are legislation in its current version ([federal](#) and [state](#)), law gazettes (federal and state) and [case law](#). The Legal Information System also serves as the framework for the authentic electronic publication of the [Federal Law Gazette](#) and of the [State Law Gazettes](#).
[Read more...](#)

For a selection of Austrian Laws in English translation please view the [search page](#) or [alphabetic list](#).

Condensed information for foreign citizens can be found at [Oesterreich.gv.at](#)

Search term

Websites

- Federal Chancellery of Austria
- [Oesterreich.gv.at](#)
- Parliament
- EU-Law

Information

- about RIS
- [list of links](#)

Go to top [↑](#)

© 2026 Federal Chancellery of Austria

Figuro 2: Leğa informsistemo de la konfederacio, <https://www.ris.bka.gv.at/>

2 Historia kaj politika bazo

996-11-01

dokumento menciis Ostarrichi.
ôstar → de. Osten → eo. oriento,
rîchi → de. Reich → eo. reĝlando
eo. “reĝlando de oriento”

1282—1867

monarkio de familio Habsburg aŭ
familio Habsburg-Lothringen, ekz. Maria
Theresia (1717 – 1780)

Fonto: Aŭstra ministraro de eksteraj aferoj

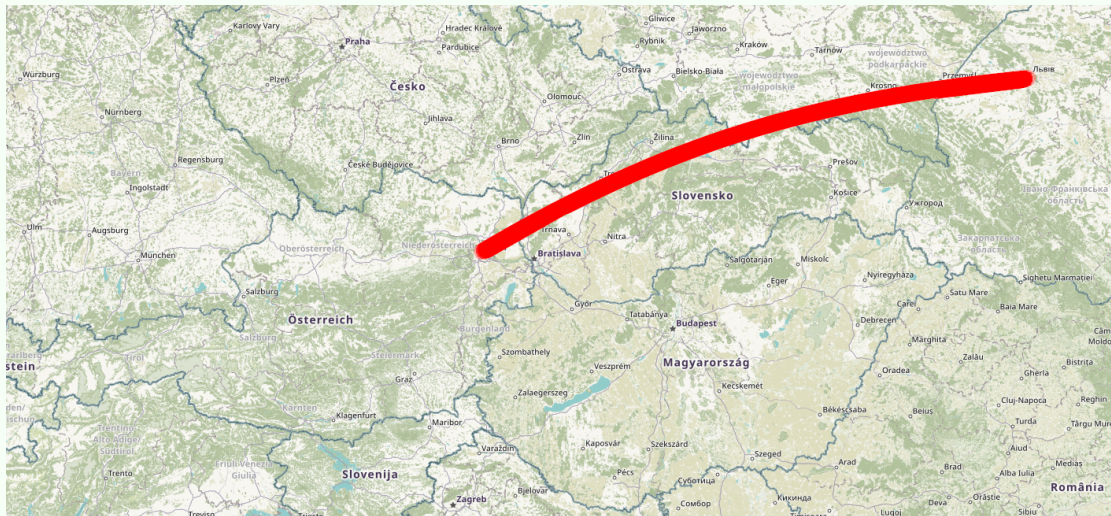
Podkasto: KP065 Maria Theresia de Aŭstrio
‘Interesa persono kiu reĝis grandan parton
de Eŭropo dum la epoko de klerismo’

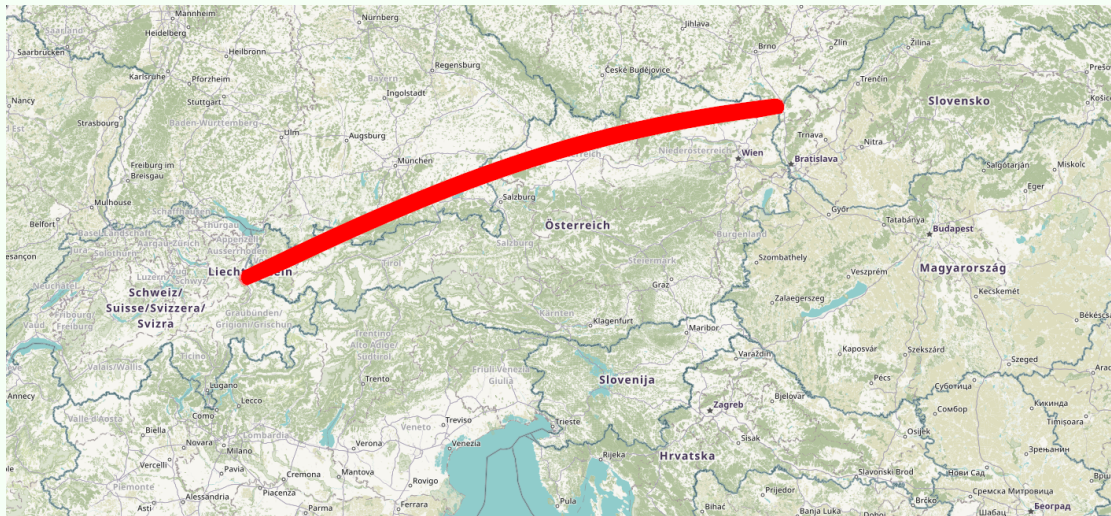
18-a jarcento

dissolvo de Pol-Litova Unuiĝo

“Respubliko de la Pola Kronlando kaj de la Grandduklando Litovio”

Galicio (ĉefurbo pl. Lwów, uk. Львів, de. Lemberg) apartenas al Aŭstra imperio

18-a jarcento

dissolvo de Pol-Litova Unuiĝo

“Respubliko de la Pola Kronlando kaj de la Grandduklando Litovio”

Galicio (ĉefurbo pl. Lwów, uk. Львів, de. Lemberg) apartenas al Aŭstra imperio

1867 – 1918

Aŭstra-Hungara monarkio

k. u. k. (de. kaiserlich und königlich, eo. imperiestra kaj reĝa)

jaroj

1914-06-28

1914 – 1918

1918 – 1933

1919-06-28

1919

1933 – 1938

1936-11-15

1938 – 1945

okazo

Atenco de Sarajevo → proklamo de milito al Serbio

Unua mondmilito

Unua “Respubliko Österreich” (eo. Aŭstrio)

Paca kontrakto de Versailles

Kontrakto de Saint-Germain

Aŭstra faŝisma korporacia ŝtato

Aŭstra Esperanta Klubo fondiĝis

Aŭstrio apartenas al Germana Reĝlando
aŭ pli precize: Nazia Germanio

Kontrakto de Saint-Germain (1919) laŭ RIS

§27 La limoj disigas Aŭstrion disde Svislandon kaj Liĥtenŝtejnon ĉe [...]. Aŭstrio disde Italio ĉe [...]. ktp.

§42 Aŭstrio redonas ĉiujn vagonojn de Italiaj fervojkompanioj al Italio ĝis la tria monato post la subskribo, kiuj atingis Aŭstrion antaŭ la ekmilito kaj ne reveturis al Italio.

§177 “Aŭstrio kaj aliancanoj kulpas”

§120 limigoj de militaj kapabloj (la tuta kvanto de batalantoj, inkluzive oficiroj kaj depotanoj, ne rajtas troigi 30 000 viroj.)

Paca kontrakto de Versailles (1919)

preamblo “Per la realigo de ĉi-tiu kontrakto, la milita stato ĉesas”

§1–§26 reguloj de Ligo de Nacioj

jaroj

1945 – hodiaŭ

okazo

dua “Respubliko Österreich”

okupadaj ŝtatoj: Francio, Usono, Britio, Sovetunio

1955-05-15

Ŝtata kontrakto (“Aŭstrio estas libera!”, neŭtraleco)

1955-12-14

Aŭstrio aliĝis al Unuiĝintaj Nacioj (UN)

1995

Aŭstrio aliĝis al Eŭropa Unio

Ŝtata kontrakto laŭ RIS

preamblo La partioj konsentas ke Hitler-Germanio aneksis Aŭstrion je 1938-03-13 perforte kaj transprenis la teritorion de Aŭstrio al Germana Reĝlando.

preamblo [...] deziros ke Aŭstrio iĝos liberan kaj sendependan ŝtaton [...]

3 Konstitucio kaj demokratio

Bundesverfassungsgesetz laŭ RIS

§1 Aŭstrio estas demokrata respubliko. Ĝiaj rajtoj devenas de popolo.

de. Österreich ist eine demokratische Republik. Ihr Recht geht vom Volk aus.

Balotkampanjo de Norbert Hofer
de la partio FPÖ en la jaro 2016

tradukinte:

“La rajtoj devenas de popolo.”

“Nova kompreno de ofica posteno”

Fonto: Nacia biblioteko

Bundesverfassungsgesetz laŭ RIS

§1 Aŭstrio estas demokrata respubliko. Ĝiaj rajtoj devenas de popolo.

de. Österreich ist eine demokratische Republik. Ihr Recht geht vom Volk aus.

§2 (1) Aŭstrio estas konfederacio (de. Bund).

(2) La konfederacio konsistas el sendependaj landoj:

Burgenlando, Karintio, Malsupra Aŭstrio, Supra Aŭstrio, Salzburg,

(de. Burgenland, Kärnten, Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg),

Stirio, Tirolo, Vorarlbergo, Vieno,

(de. Steiermark, Tirol, Vorarlberg, Wien)

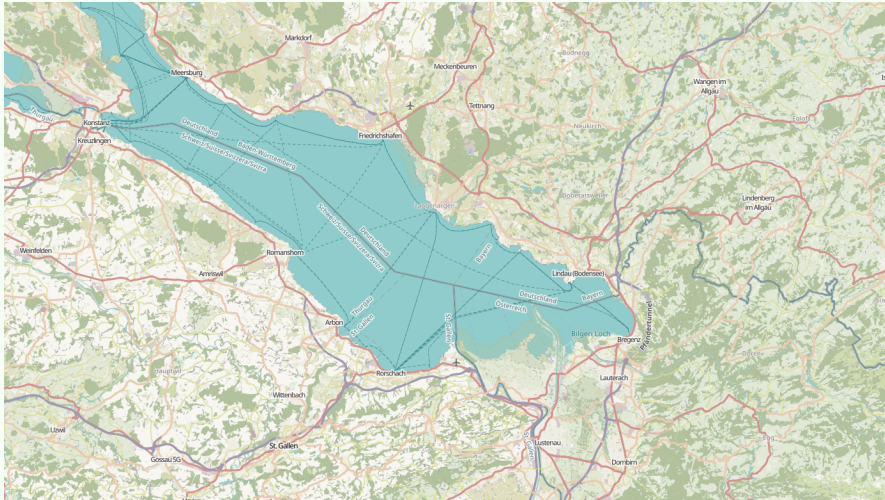
Konstitucio

31 / 52

Konstitucio

32 / 52

Konstitucio de Hans Kelsen

33 / 52

Hans Kelsen (1881 – 1973) estis tre lerta teoriisto de juro.

- profesoro de juro
- verkis la faman libron Pura Juroteorio (de. Reine Rechtslehre)
- plejparte difinis la konstitucion de Aŭstrio de la jaro 1919
- el la plej gravaj juraj pozitivistoj

Positivismo kontraŭ naturalismo.

Konstitucio de Hans Kelsen

34 / 52

Hans Kelsen (1881 – 1973) estis tre lerta teoriisto de juro.

- profesoro de juro
- verkis la faman libron Pura Juroteorio (de. Reine Rechtslehre)
- plejparte difinis la konstitucion de Aŭstrio de la jaro 1919
- el la plej gravaj juraj pozitivistoj

Positivismo kontraŭ naturalismo.

Li ĉiam estimis la malplimultajn popolojn.

Bundesverfassungsgesetz laŭ RIS

§7 Ĉiu civitano egaliĝas al la leĝo.

§8 (1) La germana lingvo estas, nekolizie de rajtoj donitaj al malplimultaj lingvoj, la restrara lingvo de Aŭstrio.

(2) La respubliko (konfederacio, landoj kaj municipoj) estis la kresitan lingvan kaj kulturan diversecon pere de indiĝenaj popoloj. Tiaj lingvoj kaj kulturoj estas konservindaj kaj konservado de tiaj popoloj estas subteninda.

→ Youtube: @ApprentiPolyglotte (franclingva kun skribita EO traduko)

- Kroata popolo en Burgenlando
- Slovena popolo en Karintio kaj Stirio
- Ĉeĥa popolo
- Hungara popolo
- Slovaka popolo
- Roma

Indiĝenaj popoloj en Aŭstrio

36 / 52

Ĉie: Ĉeĥa popolo, Hungara popolo, Slovaka popolo, Roma

ABGB §16 (1846) laŭ RIS

Jeder Mensch hat angeborne, schon durch die Vernunft einleuchtende Rechte, und ist daher als eine Person zu betrachten. **Sclaverey** oder Leibeigenschaft, und die Ausübung einer darauf sich beziehenden Macht, wird in diesen Ländern nicht gestattet.

ABGB §16 (eo.)

Ĉiuj homoj havas denaske implicajn rajtojn kaj oni devas konsideri ilin homojn. Sklavismo kaj servuto, kaj sia realigo, estas malpermesataj en ĉi tiuj federaciaj landoj.

Sclaverey (ĉi tie)

Sklaverei (en la moderna germana)

ABGB §16 (1846) laŭ RIS

Jeder Mensch hat angeborne, schon durch die Vernunft einleuchtende Rechte, und ist daher als eine Person zu betrachten. **Slavery** oder Leibeigenschaft, und die Ausübung einer darauf sich beziehenden Macht, wird in diesen Ländern nicht gestattet.

ABGB §16 (eo.)

Ĉiuj homoj havas denaske implicajn rajtojn kaj oni devas konsideri ilin homojn. Sklavismo kaj servuto, kaj sia realigo, estas malpermesataj en ĉi tiuj federaciaj landoj.

Finfine oni devus klarigi ke konstitucio de Aŭstrio estas granda leĝaro. Mi nur prezentis kaj bazajn kaj lingvajn faktojn.

- Konstitucia Kortumo superrigardas obeon de konstitucio
- Du parlamentaj ĉambroj:
 - 183 nerekte elektitaj politikistoj laboras en la Nacia Konsilio
 - 61 federacie elsendataj politikistoj laboras en la Federacia Konsilio
- Baze de 4-jara nacia voĉdono, partioj gajnas sidajn en la Nacia Konsilio
- Baze de divers-jara federacia voĉdono, partioj gajnas sidajn en la Federacia Konsilio
- Vojo de leĝo
 - propono de suffiĉe da civitanoj, de la Federacia Konsilio, de solaj politikistoj de la Federacia Konsilio aŭ la registraro
 - konkretigo de faka konsilio
 - almenaŭ tri diskutoj en la Nacia Konsilio
 - eble la Federacia Konsilio rajtas kontribui kontraŭvoĉdonon
 - post la konsento, la ŝtatestro devas subskribi ke la leĝo verkiĝis laŭ la reguloj

4 Neŭtraleco

Aŭstrio estas neŭtrala ŝtato!

§1

(1) Zum Zwecke der dauernden Behauptung seiner Unabhängigkeit nach außen und zum Zwecke der Unverletzlichkeit seines Gebietes erklärt Österreich aus freien Stücken seine immerwährende Neutralität. Österreich wird diese mit allen ihm zu Gebote stehenden Mitteln aufrechterhalten und verteidigen.

(2) Österreich wird zur Sicherung dieser Zwecke in aller Zukunft keinen militärischen Bündnissen beitreten und die Errichtung militärischer Stützpunkte fremder Staaten auf seinem Gebiete nicht zulassen.

§2

Mit der Vollziehung dieses Bundesverfassungsgesetzes ist die Bundesregierung betraut.

fonto: Bundesverfassungsgesetz vom 26. Oktober 1955 über die Neutralität Österreichs (RIS)

§1

- (1) Por kaj daŭranta deklaro de sia sendependeco ekstere kaj senvundebleco de sia regiono, Aŭstrio deklaras el liberaj pecoj sian ĉiumomenta neŭtraleco. Aŭstrio vivtenos kaj defendos ĝin per ĉiuj uzeblaj rimedoj.
- (2) Aŭstrio, por atingi de ĉi tiuj celoj, ne partoprenos en armean union en ĉiu estonteco. Aŭstrio ne rajtigos la konstruadon de armaĵoj bazoj de aliaj ŝtatoj en sia regiono.

§2

La nacia registaro respondecas pri la realigo de ĉi tiu nacia konstitucia leĝo.

de. immerwährend = eo. ĉiumomenta

de. aus freien Stücken = eo. el liberaj pecoj

Ĉu Aŭstrio rajtas postuli sian opinion pri internaciaj konfliktoj?

Jes / jes.

Ĉu Aŭstrio rajtas subteni militan partion en konflikto?

Jes / jes, depende de multaj garantioj.

Ĉu oni rajtas elsendi pafilojn al aliaj landoj?

Jes / depende de multaj garantioj.

Ĉu aviadiloj de aliaj landoj rajtas flugi super Aŭstrio por atingi militon?

Jes / ĝenerale ne, la lando bezonas aprobon de ministro por defendo.

Ĉu Aŭstrio rajtas elsendi soldatojn al aliaj landoj por milita trejnado?

Jes / jes, depende de la celo.

Ĉu Aŭstrio rajtas aliĝi militajn aliancojn?

Ne / ne.

Ĉu Aŭstrio rajtas konstrui militan bazon por alia lando sur sia teritorio?

Ne / ne.

Artikel 173

Die Bundesversammlung hat zudem folgende Aufgaben und Befugnisse:

(1) a. Sie trifft Massnahmen zur Wahrung der äusseren Sicherheit, der Unabhängigkeit und der Neutralität der Schweiz.

(...)

Artikel 185

(1) Der Bundesrat trifft Massnahmen zur Wahrung der äusseren Sicherheit, der Unabhängigkeit und der Neutralität der Schweiz.

(...)

fonto: [Bundesverfassung Artikel 173 \(swissrights.ch\)](https://www.swissrights.ch)

fonto: [Bundesverfassung Artikel 185 \(swissrights.ch\)](https://www.swissrights.ch)

- Viena konvencio pri la leĝo de kontraktato (1969)
- Influo de Usono por ekonomia sukceso (CARE pakaĵoj, Plano Marŝal)
- Nerealigo de rajtoj de malplimultaj popoloj (okazo ĉe Perŝmanhof)
- Malnova naziismo (Taras Borodajkewycz, Kurt Waldheim, NS-Verbotsgesetz kaj libera demokratio, Jörg Haider 1986 kaj dekstra populismo)
- Nova naziismo (rifuĝinta krizo 2015, Martin Sellner kaj remigrado)
- LGBT+ rajtoj
- Malfermataj supervendejoj dimanĉe krom supervendejoj apud ĉefstacidomo de trajno
- Drogoj
- Heredaĵo de posedaĵo al geedzoj aŭ infanoj
- Universitatoj kaj fakaj altlernejoj
- ...

5 Kulturo

Kukurbosema oleo

Fonto: Wikimedia: uzanto DerGraueWolf

“Ĉokolada globeto de Mozart”

Globeto enhavas migdalon kaj nugaton. La surfaco estas el ĉokolado.

Fonto: [blogspot: mvl-monteverdelegge](https://mvl-monteverdelegge.blogspot.com/)

Fontoj kaj instigiloj

51 / 52

- Podkasto “Kern.punkto.info” pri Bertha von Suttner, korupto kaj Maria Theresia
- Germanlingva podkasto “Recht politisch”
- Germanlingva podkasto “Janik & Moser - in bester Verfassung”
- MOOC “International Law” de Pierre d’Argent de Université catholique de Louvain

Nedeklarataj bildoj devenas de OpenStreetMap.

Ĝuu la kongreson!